

The Relationship between Sensation Seeking, Positive and Negative Affect, Alexithymia and Marital Infidelity

Momeni K, Karami J, Hoveyzizadehgan N*

Department of Psychology, School of Social Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

*Corresponding author. Tel: +989337461667, E-mail: N.hoveyzi@gmail.com

Received: Jul 10, 2017 Accepted: Dec 22, 2017

ABSTRACT

Background & Aim: The issue of marital infidelity in Iranian society is a growing concern that is associated with unsustainable relationships and high divorce rates. The purpose of this study was to determine the relationship between sensation seeking, positive and negative affect, alexithymia and marital infidelity.

Methods: This study was a descriptive-correlational study. The population of the study included all women and men with and without marital infidelity in Dezful city. 200 women were selected by snowball sampling and placed in two groups with and without marital infidelity. The research tools were Zuckerman's sensation-seeking scale; positive and negative affect schedule (PANAS) and Toronto alexithymia scale. Data were analyzed by SPSS v20 and logistic regression analysis.

Results: The results showed that negative affect, alexithymia, and sensation seeking variables were 94%, 95% and 92% predictive of marital infidelity, respectively. Considering the factor load of variables, alexithymia empowerment is more likely to predict marital infidelity than other variables. Also, the results showed that positive affect had no significant relationship with marital infidelity.

Conclusion: The results showed that individuals with sensation seeking personality characteristics, alexithymia, and negative affect are at high risk of marital infidelity. Therefore, the study of sensation seeking personality characteristics, alexithymia, and negative affect offers suitable ideas for working in the field of betrayal and marital decency to family counselors and couples therapists.

Keywords: Infidelity, Sensation Seeking, Positive and Negative Affect, Alexithymia.

رابطه هیجان خواهی، عاطفه مثبت و منفی و ناگویی هیجانی با خیانت زناشویی

خدا مراد مومنی، جهانگیر کرمی، ندا حویزی زاده گان *

گروه روانشناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۹۳۳۷۴۶۱۶۶۷ ایمیل: n.hoveyzi@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف: مسئله خیانت زناشویی در جامعه ایران به عنوان یک نگرانی رو به رشد مطرح است که با ناپایداری در روابط و نرخ بالای طلاق همراه می‌باشد. هدف این مطالعه تعیین رابطه بین هیجان خواهی، عاطفه مثبت و منفی و ناگویی هیجانی با خیانت زناشویی بود.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه مطالعه شامل کلیه زنان و مردان با و بدون خیانت زناشویی شهر دزفول بودند. تعداد ۲۰۰ نفر از آنها به روش نمونه گیری گلوله برفی انتخاب و در دو گروه با و بدون خیانت زناشویی قرار گرفتند. ابزار پژوهش، پرسشنامه های مقیاس هیجان خواهی زاگرم، عاطفه مثبت و منفی پاناس و ناگویی هیجانی تورنتو بود. داده ها با ابزار SPSS-19 و آزمون تحلیل رگرسیون لجستیک تحلیل شدند.

یافته ها: نتایج نشان داد که متغیرهای عاطفه منفی، ناگویی هیجانی و هیجان خواهی به ترتیب ۹۴، ۹۵ و ۹۲ درصد توان پیش بینی اقدام به خیانت زناشویی را دارند. بر این اساس با توجه به بار عاملی متغیرها توان ناگویی هیجانی برای پیش بینی خیانت زناشویی از متغیرهای دیگر بیشتر بود. همچنین ارتباط معنی داری بین عاطفه مثبت و خیانت زناشویی دیده نشد. **نتیجه گیری:** نتایج نشان داد که افرادی که دارای ویژگی های شخصیتی هیجان خواهی، ناگویی هیجانی و عاطفه منفی بالا هستند گرایش بیشتری به خیانت زناشویی دارند. لذا بررسی ویژگی های شخصیتی هیجان خواهی، ناگویی هیجانی و عاطفه منفی، تلویحات مناسبی در جهت کار در حیطه خیانت و عهدشکنی زناشویی در اختیار مشاوران خانواده و زوج درمانگران قرار می دهد.

واژه های کلیدی: خیانت زناشویی، هیجان خواهی، عاطفه مثبت و منفی، ناگویی هیجانی

پذیرش: ۹۶/۱۰/۱

دریافت: ۹۶/۴/۱۹

مقدمه

پیمان زناشویی، مقوله انسانی بسیار رایجی است که گهگاه با مسئله ای به نام «خیانت» دست به گریبان است (۱). خیانت زناشویی^۱ از جمله عواملی است که سلامت خانواده را با چالش مواجه کرده و مهمترین عامل تهدید کننده عملکرد، ثبات و تداوم روابط زناشویی است (۲). معتبرترین شاخص آشفتگی زناشویی، طلاق است. یکی از مهمترین دلایل طلاق در دهه های اخیر که رشد چشمگیری داشته است،

خیانت های زناشویی و روابط فرزندناشویی می باشد (۳). خیانت، احساس مورد آسیب واقع شدن بوسیله رفتار عمدی یا سهوی یک شخص مورد اعتماد است (۴). خیانت زناشویی از منظری دیگر به چهار نوع بی وفایی جنسی، عاطفی، ترکیبی (عاطفی و جنسی) و مجازی (شامل رابطه جنسی تلفنی، گفتگوهای جنسی و مشاهده فیلم های پورن) تقسیم می شود (۵). مطالعات نشان داده اند که واکنش فرد نسبت به خیانت همسر، شبیه علایم استرس پس از سانحه همچون علایم شوک، سردرگمی، خشم و افسردگی می باشد

¹ Infidelity Marital

(۶). علاوه بر آن باعث بروز احساس شرم، احساس گناه، تردید، عصبانیت و ناامیدی در همسر عهدشکن می‌شود (۷). پس از افشاء خیانت همسر، خانواده‌ها با مسائلی نظیر بحران زناشویی، تضعیف عملکرد در نقش‌های والدینی، مشکلات شغلی، ضرب و شتم و خودکشی روبه‌رو می‌شوند (۸). براساس بررسی‌های انجام شده، ۲۱ درصد مردان و ۱۱ درصد زنان آمریکایی در طول زندگی خود مرتکب خیانت زناشویی می‌شوند (۹). در ایران پژوهش‌های علمی و مستدلی درباره خیانت و علل و عوامل آن صورت نگرفته و آمارهایی که در این زمینه ارائه شده است، نتیجه تجارب کلینیکی و مشاوره‌ای روانشناسان و متخصصان می‌باشد. شواهد نشان می‌دهند که خیانت زناشویی شیوع بالایی داشته و مردان در مقایسه با زنان، بیشتر در حق شریک زندگی خود پیمان شکنی می‌کنند (۱۰).

بر اساس نتایج پژوهش‌های مختلف، عوامل متعددی در بروز خیانت زناشویی نقش دارند که از آن جمله می‌توان به صفت شخصیتی هیجان خواهی (۱۵-۱۱)، عدم کیفیت زناشویی و فقدان توجه در روابط زناشویی (۱۷، ۱۶، ۱۰)، عوامل شخصیتی و فردی (۱۸)، وجود همکاران جنس مخالف (۱۹)، وضعیت اقتصادی-اجتماعی (۲۰)، میزان تحصیلات و تماشای برنامه‌های ماهواره‌ای (۲۱، ۲۲)، عدم تنوع جنسی (۲۳)، واکنش‌های بیرونی عاطفه منفی (۲۴) و مسامحه در روابط فرازناشویی (۲۵) اشاره کرد. در مطالعه‌ای، مومنی جاوید و همکاران، مهمترین دلایل اقدام به خیانت در مردان را مشکلات و نارضایتی عاطفی و جنسی عنوان کردند (۲۶). با توجه به این که ویژگی‌های شخصیتی زن و شوهر در حکم عوامل اساسی تحکیم یا فروپاشی خانواده محسوب می‌شوند، بنابراین با دستیابی به ویژگی‌های شخصیتی در حد قابل ملاحظه‌ای، می‌توان مسیر زندگی خانوادگی افرادی که بار زندگی را به دوش می‌کشند، ترمیم کرد. در این چارچوب، هیجان خواهی به عنوان یک

خصیصه شخصیتی در گستره هیجانی، موضوعی بسیار قابل ملاحظه است که آثار مشهود و نتایج غیرقابل انکاری بر روابط بین فردی داشته و می‌تواند گوشه‌ای از مسائل مربوط به روابط خانوادگی را در قالب روابط عاطفی بین دو فرد که پیمان زناشویی می‌بندند، روشن کند (۲۷). از نظر زاگرمین^۱، رفتار هیجان خواهی^۲ نوعی نیاز به احساسات و تجربیات جدید، گوناگون و پیچیده است و شخصی که دارای چنین رفتاری است حاضر است برای به دست آوردن این گونه تجربیات به اعمال مخاطره آمیز اجتماعی یا فیزیکی اقدام کند (۲۸). بررسی گروه‌هایی در ایالات متحده معلوم کرد که افراد دارای هیجان خواهی بالا احتمالاً به فعالیت‌های جنسی بیشتری اقدام می‌کنند. لذا احتمال اینکه این افراد خیانت کنند بیشتر است (۱۴). عواطف نیز روی رفتار فرد تأثیر گذار می‌باشند. عاطفه مثبت نشان می‌دهد که یک شخص تا چه میزان شور و شوق به زندگی دارد و چه میزان احساس فاعلیت و هوشیاری می‌کند (۲۹). در مقابل عاطفه منفی، بعد عمومی یا درونی و حالت‌های خلقی، از قبیل خشم، غم، تنفر، حقارت، احساس گناه، ترس و عصبانیت را شامل می‌شود (۳۰). همچنین شواهد نشان می‌دهد افرادی که عاطفه منفی بالایی دارند اغلب، استرس بیشتری را تجربه کرده و در مقابل افزایش استرس حساس هستند؛ یعنی در برابر رویدادهای فشارزای روزانه آثار تراکمی بیشتری نشان می‌دهند (۳۱). عواطف مثبت، مقاومت فرد را در برابر رویدادهای منفی افزایش داده و به پیشگیری از بروز اختلالات روانی و جسمی منجر می‌شوند (۳۲). بر اساس مطالعات، افراد شاد یعنی آن‌هایی که عواطف مثبت بیشتری را تجربه می‌کنند، سالم تر و خلاق تر بوده و زندگی زناشویی موفق تری را تجربه می‌کنند (۳۳). در حالی که تظاهرات عاطفه منفی تأثیر بسیار زیادی بر صمیمیت، تعارض و

¹ Zuckerman

² Sensation Seeking

روش کار

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. با توجه به تابو بودن مسئله خیانت زناشویی و این که تاکنون پژوهشی که بصورت مستقیم روی جامعه هدف انجام شده باشد، در ایران وجود ندارد، امکان تعیین دقیق جامعه آماری مطالعه حاضر در سال ۹۶-۹۵ میسر نبود. برای اجرای پژوهش به دلیل عدم همکاری افراد درگیر در این روابط، با روش نمونه‌گیری گلوله برفی، نمونه‌ای به حجم ۲۰۰ نفر انتخاب شدند که شامل ۳۹ زن و ۶۱ مرد با خیانت زناشویی و ۵۱ زن و ۴۹ مرد متأهل بدون خیانت زناشویی بودند. نحوه نمونه‌گیری بدین صورت بود که شرکت کنندگان داوطلب در پژوهش، افراد دیگر را برای مطالعه پیشنهاد می‌دادند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل تشخیص خیانت زناشویی (بر مبنای اقرار خود افراد یا شاهد بودن افراد نزدیکشان) و عدم خیانت زناشویی، تمایل شرکت کنندگان جهت حضور در مطالعه، گذشتن حداقل ۶ ماه از زندگی مشترک آن‌ها بودند. نمونه‌هایی که سابقه ازدواج قبلی را داشتند از مطالعه خارج شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد: پرسشنامه هیجان خواهی زاگرمن- فرم پنجم (SSS)^۴، برای اندازه‌گیری صفت هیجان خواهی با چهار عامل فرعی خطرجویی و ماجراجویی، تجربه جویی، بازدارنده‌ی زوایی و حساسیت مورد استفاده قرار گرفت. این مقیاس خلاصه فرم چهارم مقیاس هیجان خواهی زاگرمن است و شامل ۴۰ گویه دو جزئی است که در هر ماده، یکی از دو جزء، بیان کننده میزان هیجان خواهی فرد است و جزء دوم، حالت عکس دارد. پاسخ دهنده برای هر سوال یا گویه که جواب درست بدهد یک نمره می‌گیرد و نمره بالا به معنی داشتن هیجان خواهی بیشتر است. زاگرمن و همکاران (۱۹۷۸)، همسانی درونی خرده مقیاس‌های

دلزدگی زناشویی دارد (۲۴). توانایی ایجاد و حفظ یک رابطه رضایت بخش نیاز به شناسایی و ابراز هیجان‌ها و توانایی فهم و پذیرش هیجان‌های شریک مقابل دارد. یکی از موانع مهم در این زمینه، ناگویی است (۳۴). ناگویی هیجانی به معنای ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و تنظیم هیجان‌ها است. این سازه متشکل از دشواری در شناسایی و توصیف احساسات و جهت‌گیری فکری بیرونی است (۳۵). افراد مبتلا به ناگویی هیجانی به دلیل ضعف در مهارت‌های ارتباطی و تنظیم هیجانی قادر به برقراری رابطه عمیق و رضایت بخش با دیگران نیستند (۳۶). در پژوهش شای^۲، همبستگی منفی معناداری میان رضایت از روابط و خیانت عاطفی و جنسی به دست آمد. وی رضایت پایین از روابط را به عنوان بهترین عامل پیش‌بینی کننده در خیانت زناشویی معرفی کرد (۳۷). همچنین یک رابطه دوسویه منفی میان روابط بد و خیانت زناشویی وجود دارد. روابط بد موجب افزایش احتمال خیانت زناشویی و خیانت زناشویی موجب تخریب رابطه زناشویی می‌شود (۳۸). هامفریز^۳ و همکاران در مطالعه خود روی ۱۵۸ دانشجوی مقطع کارشناسی، دریافتند که بین ناگویی هیجانی و رضایت مندی پایین از روابط جنسی، ارتباط وجود دارد (۳۹). در ایران نیز مشخص شده است که ۴۰ درصد از خیانت‌ها و معاشرت‌های پنهانی زوجین، ناشی از عدم رضایت مندی جنسی یکی از زوجین می‌باشد (۴۰). با توجه به موارد فوق، و اینکه پژوهش مستقل و جامعی در زمینه ارتباط هیجان خواهی و عاطفه مثبت و منفی با خیانت زناشویی انجام نشده است، لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط بین هیجان خواهی، عاطفه مثبت و منفی و ناگویی هیجانی با خیانت زناشویی انجام گرفت.

¹ Alexithymia

² Shaye

³ Humphreys

⁴ Sensation Seeking Scale Zuckerman V Form

میل به خشونت) است. به لحاظ شاخص‌های روانسنجی یعنی پایایی و روایی، PANAS از ویژگی‌های مطلوب برخوردار است. ضریب سازگاری درونی برای PANAS-P ۰.۸۸٪ و برای PANAS-N ۰.۸۷٪ است (۴۳).

پس از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط شرکت کنندگان در مطالعه، پرسشنامه جمع‌آوری گردیده و نمره گذاری صورت گرفت. با توجه به اینکه هدف پژوهش پیش‌بینی خیانت زناشویی بر اساس عاطفه منفی، عاطفه مثبت، هیجان خواهی و ناگویی هیجانی بود و خیانت زناشویی یک متغیر دو مقوله‌ای است، برای تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل رگرسیون لجستیک در نرم افزار SPSS-19 استفاده شد.

یافته‌ها

متغیر وابسته پژوهش یعنی خیانت زناشویی یک پیامد دو مقوله‌ای است که به کدهای ۱ و ۲ تقسیم بندی شد. افراد کد یک شامل ۱۰۰ نفر از مردان و زنان با سابقه خیانت زناشویی و گروه کد دو، ۱۰۰ نفر از افراد بدون سابقه خیانت زناشویی (۵۱ نفر زن و ۴۹ نفر مرد) بودند. از آنجائی که این آزمون به پیش فرض‌های خطی بودن و توزیع چند متغیری نرمال حساس نیست بنابراین نیازی هم به بررسی این پیش فرض‌ها نبود. با توجه به این مسائل برای بررسی نقش متغیرهای عاطفه منفی، عاطفه مثبت، هیجان خواهی و ناگویی هیجانی در پیش‌بینی خیانت زناشویی از رگرسیون لجستیک به شیوه گام به گام با نسبت احتمال Forward:LR استفاده شد. در جدول ۱ خلاصه نتایج مدل رگرسیونی آمده است.

جدول ۱. خلاصه نتایج مدل رگرسیونی

Nagelkerke R Square	R ²	2 Log likelihood	گام
۰/۲۷	۰/۲۰	۲۳۲/۵۰	۳

شکل پنجم مقیاس (شکل کنونی) را در دامنه ۰ تا ۸۳٪ تا ۸۶٪ گزارش کردند (۴۱).

پرسشنامه ناگویی هیجانی تورنتو^۱ (FTAS) برای میزان ناگویی هیجانی افراد استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۰ سوال بوده و هدف آن بررسی میزان ناگویی هیجانی یا دشواری در بروز هیجان‌ها و ابعاد آن است. این پرسشنامه شامل سه خرده آزمون شناسایی احساسات، دشواری در توصیف احساسات و تفکر بیرون مدار می‌باشد. دامنه پاسخ به هر گویه ۵ درجه و از «کاملاً مخالفم» تا «کاملاً موافقم» متغیر است. روش نمره گذاری ابزار به شیوه لیکرت بوده و به پاسخ «کاملاً مخالفم» نمره ۱ و «کاملاً موافقم»، نمره ۵ تعلق می‌گیرد. موارد ۴، ۵، ۱۰، ۱۸ و ۱۹ به دلیل منفی بودن جهت گویه با ناگویی هیجانی به شیوه معکوس نمره گذاری می‌شوند. در این مقیاس، نمره بالاتر نشان دهنده ناگویی هیجانی بیشتر می‌باشد. پایایی مقیاس ناگویی هیجانی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰.۸۱٪ گزارش شده است که نشانگر پایایی مطلوب آن می‌باشد (۴۲).

از پرسشنامه ۲۰ آیتمی عاطفه مثبت و منفی^۲ (PANAS) برای سنجش دو بعد خلقی یعنی عاطفه منفی PANAS-N و عاطفه مثبت PANAS-P استفاده گردید. هر خرده مقیاس دارای ۱۰ آیتم است. آزمودنی به هر واژه در یک مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت از «خیلی کم یا اصلاً» تا «بسیار زیاد»، نمره می‌دهد. نمره عاطفه مثبت از جمع نمره‌های ده واژه مثبت (هوشیار، پرشور، مصمم، دقیق، سرزنده، علاقه‌مند، پرهیجان، قوی، مشتاق، احساس-افتخار و سرافرازی) به دست می‌آید. عاطفه منفی نیز حاصل جمع نمرات به دست آمده از ده واژه منفی (تحریک‌پذیر، شرم‌منده، عصبی، ترسان، ترسیده، آشفتگی، ناراحت، احساس تقصیر و گناه، وحشت زده و

^۱ Toronto Alexithymia Scale

^۲ Positive and Negative Affect Scale

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که عاطفه مثبت در نمونه مورد بررسی در محدوده ۱۶ تا ۴۹ قرار داشته و میانگین نمره آن $۳۵/۵۰ \pm ۶/۳۲$ بود. کمترین نمره عاطفه منفی، ۱۰ و بیشترین نمره، ۴۷ با میانگین و انحراف معیار $۲۴/۲۶ \pm ۷/۵۵$ بود. همچنین میانگین ناگویی هیجانی در کل نمونه مورد بررسی $۵۲/۷۵ \pm ۱۲/۴۶$ بود که حداقل آن ۲۴ و حداکثر آن ۹۴ را نشان می‌داد و متغیر هیجان خواهی در محدوده ۲ تا ۳۰ قرار داشتند که میانگین و انحراف معیار آن $۱۶/۰۴ \pm ۵/۵۷$ به دست آمد.

در جدول ۳، ضرایب و آماره والد^۳ و درجات آزادی مربوطه و مقادیر احتمالی هر کدام از متغیرهای پیش بینی ارائه شده است. نتایج تحلیل نشان داد که متغیرهای عاطفه منفی با ضریب ۰/۹۴، ناگویی هیجانی ۰/۹۵ و هیجان خواهی ۰/۹۲، توان پیش بینی اقدام به خیانت زناشویی را دارند، بر این اساس با توجه به بار عاملی متغیرها توان ناگویی هیجانی برای پیش بینی خیانت زناشویی از متغیرهای دیگر بیشتر است.

در جدول ۱، دو آماره وجود دارد که براساس آزمون کاکس و اسنل^۱ می‌توان گفت که وزن چهار متغیر وارد شده (عاطفه منفی، عاطفه مثبت، هیجان خواهی و ناگویی هیجانی) در پیش بینی عضویت گروهی برابر با ۰/۲۰ می‌باشد، یعنی ۲۰ درصد خیانت زناشویی توسط عاطفه منفی، عاطفه مثبت، هیجان خواهی و ناگویی هیجانی پیش بینی می‌شود. ضریب آزمون ناگلکرد^۲ برای چهار متغیر، ۰/۲۷ به دست آمد. در جدول ۲، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای مورد بررسی در کل نمونه آمده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد بررسی در کل نمونه

نمونه				
متغیر	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف معیار
عاطفه مثبت	۱۶	۴۹	۳۵/۵۰	۶/۳۲
عاطفه منفی	۱۰	۴۷	۲۴/۲۶	۷/۵۵
ناگویی هیجانی	۲۴	۹۴	۵۲/۷۵	۱۲/۴۶
هیجان خواهی	۲	۳۰	۱۶/۰۴	۵/۵۷

جدول ۳. پیش بینی اقدام به خیانت زناشویی براساس متغیرهای مورد مطالعه

متغیر پیش بین	ضریب B	خطای استاندارد	آماره Wald	درجه آزادی	سطح معناداری	ضریب بخت
عاطفه منفی	-۰/۰۶	۰/۰۳	۵/۱۲	۱	۰/۰۲	۰/۹۴
ناگویی هیجانی	-۰/۰۵	۰/۰۱	۱۰/۶۵	۱	۰/۰۰۱	۰/۹۵
هیجان خواهی	-۰/۰۹	۰/۰۳	۸/۲۸	۱	۰/۰۰۴	۰/۹۲

بحث

مسئله خیانت زناشویی و روابط فرازناشویی اگر چه تأثیر مخربی بر بنیان خانواده و سلامت روان زوجین دارد، ولی به دلیل تابو بودن مسئله، پژوهش‌های اندکی در این زمینه صورت گرفته است. به همین دلیل این مطالعه به منظور روشن‌سازی هر چه بیشتر عوامل موثر بر گرایش افراد به سمت روابط فرازناشویی با هدف تعیین رابطه هیجان خواهی، عاطفه مثبت و منفی و ناگویی هیجانی با خیانت

زناشویی انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین هیجان خواهی، عاطفه منفی و ناگویی هیجانی با خیانت زناشویی رابطه منفی معنی داری وجود دارد، اما عاطفه مثبت توان پیش بینی خیانت زناشویی را ندارد. این بدان معنی است که هر چه ویژگی شخصیتی هیجان خواهی و عاطفه منفی و ناگویی هیجانی در فردی بیشتر باشد، تمایل بیشتری به روابط خارج از زناشویی دارد. نتایج مطالعات نشان داده اند که بین هیجان خواهی و رفتارهای پرخطر، داشتن شرکای جنسی متعدد، فعالیت‌های جنسی

^۱ Cox & Snell

^۲ Nagelkerke R Square

^۳ Wald

بی‌قاعدگی و خیانت زناشویی رابطه وجود دارد (۴۶-۴۷). در تبیین این یافته می‌توان گفت که از علل گرایش افراد دارای هیجان خواهی بالا به روابط خارج زناشویی، تمایل شخص برای جستجوی جدید، تنوع طلبی، کسب هیجان‌های جدید و اشتیاق برای خطر کردن، بی‌پروا بودن و به استقبال خطر رفتن است که از خصوصیات بارز این افراد می‌باشد. نتایج پژوهش مدینا^۱ و همکاران (۲۳) با موضوع تجزیه و تحلیل عواملی که منجر به خیانت می‌شوند نیز نشان داد که منشأ خیانت در برخی مردان، به دلیل نداشتن تنوع در رابطه جنسی بود که این فقدان تنوع، باعث می‌شد تا آن‌ها احساس خستگی و ناراحتی کنند، گیج و آشفتگی شده و احساس تنهایی کنند که این مولفه با ویژگی تجربه طلبی و ملال پذیری در افراد با هیجان خواهی بالا یعنی بیزاری از تجربیات تکراری، کارهای عادی، افراد قابل پیش بینی و واکنش بی‌قراری هنگام روبه رو شدن با این گونه موقعیت‌ها ارتباط دارد. در واقع عمده ترین عاملی که فرد را مستعد اقدام به خیانت می‌کند هیجان آوری و لذتی است که در پی این عمل می‌آید. این در حالی است که عده‌ای رفتار انسان را بر اساس عقل و منطق می‌سنجند اما نمی‌توان نقش ضروری و اساسی احساسات و عواطف را نیز نادیده گرفت و گاهی رفتار انسان ترکیبی از عقل و احساس و هیجانات می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد که بین عاطفه منفی و خیانت زناشویی، رابطه مثبت و بین عاطفه مثبت و خیانت زناشویی، رابطه منفی وجود دارد، یعنی هر چه میزان عاطفه منفی فردی بالا باشد تمایل بیشتری به روابط خارج از ازدواج پیدا کرده و بر عکس هرچه میزان عاطفه منفی پایین باشد، گرایش به خیانت زناشویی نیز کمتر می‌شود. در حالی که بالاتر بودن میزان عاطفه مثبت فرد می‌تواند تمایل او را به خیانت زناشویی کاهش دهد. با توجه به نبود پیشینه پژوهش

در رابطه بین عاطفه مثبت و منفی با خیانت زناشویی پژوهشگر بر آن شد تا از طریق مهمترین عامل خیانت زناشویی یعنی عدم رضایت از زندگی زناشویی و نقش عاطفه مثبت و منفی به تبیین این نتایج بپردازد. بررسی عاطفه مثبت و منفی به عنوان نشانگرهای کنش وری مثبت و منفی از اهمیت بالایی برخوردار است و یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های رضایت از زندگی زناشویی به حساب می‌آید. اغلب افراد هنگام قضاوت در مورد میزان رضایت زناشویی خود، به طراز عواطف منفی و مثبت خود توجه دارند که نشان‌دهنده غلبه احساسات مثبت آنان بر احساسات منفی است (۴۷). نتایج بسیاری از پژوهش‌ها نشان می‌دهد که رضایت زناشویی با عاطفه منفی ارتباط منفی و با عاطفه مثبت، ارتباط مثبت دارد. این نتایج با یافته‌های شیمک^۲ و همکاران (۴۷)، جانسون^۳ و همکاران (۴۸) و عبدالله خلیل^۴ (۳۱) همخوانی دارد. همچنین نتایج ایزارد^۵ (۳۲) و لایوبومیرسکی^۶ و همکاران (۳۳) نشان داد که افراد دارای عاطفه مثبت، زندگی زناشویی موفق تری دارند. در مقابل، یافته‌های رویر^۷ و همکاران (۲۴) نشان داد که عواطف منفی تأثیر بسیار زیادی بر تعارض و دلزدگی زناشویی دارد. بنابراین، در تبیین این یافته‌ها می‌توان چنین تحلیل کرد که عواطف مثبت یا منفی فرد را برای آسیب قریب الوقوع یا احتمال خطر آماده می‌کند و فردی که دارای عواطف منفی بالایی است توجهش به منبع تهدید محدود می‌شود و برای واکنش جنگ یا گریز فعالیت می‌کند و در مقابل عواطف مثبت توجه فرد را گسترش می‌دهند، به گونه‌ای که فرد آگاهی گسترده‌ای از محیط فیزیکی و اجتماعی پیدا می‌کند و این توجه گسترش یافته،

² Schimmack

³ Johnson

⁴ Abdullah Khalil

⁵ Izard

⁶ Lyubomirsky

⁷ Rauer

¹ Medina

ذهن را نسبت به ایده‌های تازه و اعمال جدی آماده می‌کند و فرد خلاق تر از حالت معمول می‌شود. بنابراین، عواطف مثبت فرصت‌هایی را برای فرد فراهم می‌کند تا ارتباطات بهتری ایجاد کرده و ثمربخشی و نواندیشی بیشتری داشته باشد و در مقابل رویدادهای استرس زا، مقاومت کرده و تصمیم گیری بهتری را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر، افراد با رضایت زناشویی پایین بدلیل عواطف منفی بالا از تمرکز بر مشکلات زناشویی ناتوان بوده و توانایی حل مسأله و تصمیم گیری مناسب برای حل تعارضات زناشویی خود را ندارند در نتیجه به احتمال بیشتری بصورت ناکارآمد عمل می‌کنند و برای رهایی از عواطف منفی به روابط خارج از چارچوب زناشویی تمایل پیدا می‌کنند.

در خصوص رابطه بین ناگویی هیجانی و خیانت زناشویی، نتایج مطالعه نشان داد که بین این دو متغیر، رابطه مثبت معنی دار وجود دارد. یعنی هر چه میزان ناگویی هیجانی در فردی بالاتر باشد به احتمال بیشتری در خیانت زناشویی درگیر می‌شود. در تبیین این یافته می‌توان چنین استدلال کرد که افرادی که توانایی شناخت احساسات خود را دارند و حالت‌های هیجانی خود را به گونه موثری ابراز می‌کنند، بهتر می‌توانند با مشکلات زندگی روبه رو شوند و در سازگاری با محیط و دیگران موفق ترند. در مقابل، افراد مبتلا به ناگویی هیجانی به دلیل نارسایی در شناسایی و تنظیم هیجان‌ها، در فرایند پردازش شناختی، ادراک و ارزشیابی هیجان‌ها دچار آشفتگی و درماندگی شده، این نارسایی می‌تواند سازمان عواطف و شناخت‌های آنان را مختل و سازگاری موفقیت آمیز را دچار مشکل کند. در نتیجه روابط مشترک زوجین دچار تعارض، دلزدگی زناشویی و نقص در روابط صمیمی می‌شود. زیرا روابط عاشقانه و رضایت بخش نیاز به توانایی شناسایی احساسات و توانایی ابراز احساسات به همسر دارد که این تبیین با

پژوهش وانهول^۱ و همکاران (۴۹) همخوانی دارد. همچنین ناگویی هیجانی با روابط بد، نداشتن رضایت زناشویی و رضایت جنسی و کاهش کیفیت ارتباط زناشویی، رابطه دارد که همه این عوامل، زمینه ساز قوی برای خیانت زناشویی می‌باشند. این نتیجه در یافته‌های پژوهش شای (۳۷)، پلاسو (۳۸) و هامفریز و همکاران (۳۹) نیز دیده می‌شود.

با توجه به این نکته که بحث خیانت زناشویی، موضوعی غیراخلاقی و نوعی پنهان کاری است، پژوهش درباره این موضوع و عدم دسترسی به اطلاعات قابل اعتماد و جلب اعتماد نمونه‌های تحت مطالعه برای پاسخدهی و مشارکت در مطالعه از محدودیت‌های اصلی پژوهش در این زمینه بود. همچنین، حجم نمونه پائین باعث احتیاط بیشتر در تعمیم نتایج می‌شود. لذا، پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آینده، از افرادی با گروه‌های سنی، تحصیلی و فرهنگی مختلف و در حجم وسیع تر استفاده شود.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج مطالعه، می‌توان نتیجه گرفت که افراد دارای ویژگی‌های شخصیتی هیجان خواهی، ناگویی هیجانی و عاطفه منفی بالا، گرایش بیشتری به خیانت زناشویی دارند و عاطفه مثبت، پیش بین قوی برای خیانت زناشویی نیست. نتایج به دست آمده در این پژوهش بر اهمیت روابط صمیمانه، شناخت احساسات و عواطف خود به عنوان یک انسان مستقل و سپس شناخت نیازهای همسر و ارضاء آنان و عمق بخشی به این روابط در زوجین هم در بعد عاطفی و هم در بعد جنسی تحت هر شرایطی تاکید دارد. بنابراین اهمیت آموزش‌ها و مشاوره‌های قبل از ازدواج، بیش از پیش احساس می‌شود. از سوی دیگر لزوم آشنایی هرچه بیشتر درمانگران با موضوع خیانت زناشویی، علل و پیامدهای آن و مدنظر قرار دادن ویژگی‌های شخصیتی در روابط زناشویی به

¹ Vanheule

عنوان یک عامل درمانی قوی و موثر در کنار سایر روش‌های درمانی توصیه می‌گردد.

تشکر و قدردانی

این مطالعه بر اساس پایانامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی عمومی دانشگاه رازی با کد ۱۳۸۳۹۸۶

نگاشته شده است. نویسندگان مقاله لازم می‌دانند از تمامی کسانی که در انجام این مطالعه آنان را یاری رساندند، به ویژه مسئولین دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه رازی کرمانشاه و تمامی شرکت کنندگان در پژوهش، کمال سپاسگزاری را بنمایند.

References

- 1- Spring JA, spring M. After the affair: healing the pain and rebuilding trust when a partner has been unfaithful. New York: Harper Collins Publishers; 1996.
- 2- Mark KP, Janssen E, Milhausen RR. Infidelity in heterosexual couples: demographic, interpersonal, and personality-related predictors of extradyadic sex. Archives of Sexual Behavior. 2011;40(5):971-82.
- 3- Salimi SH, Azadmarzabadi A, Amiri M, Taghavi SM. Aspects of marital satisfaction among veterans' wives. Quarterly Journal of New Thoughts on Education. 2007; 4(4): 55-72 [Persian].
- 4- Rachman S. Betrayal: a psychological analysis. Behaviour Research and Therapy. 2010;48(4):304-11.
- 5- Rastegar K. Red passions: psychology of attractiveness, passion and infidelity, 2013. <http://www.takbook.com> [Persian].
- 6- Snyder DK, Baucom DH, Gordon KC. Treating infidelity: an integrative approach to resolving trauma and promoting for giveness infidelity: a practitioners guide to working with couples in crisis. New York: Routledge; 2007.
- 7- Glass SP, & Wright TL. Reconstructing marriages after the trauma of infidelity. In W. K. Halford & H. J. Markman (Eds.), Clinical handbook of marriage and couples interventions. Hoboken, NJ: John Wiley; (1997): 471-507.
- 8- Gordon KC, Baucom DH, Snyder DK. Treating couples recovering from infidelity: an integrative approach. Journal of Clinical Psychology. 2005;61(11):1393-405.
- 9- De Stefano J, Oala M. Extramarital affairs: Basic considerations and essential tasks in clinical work. The Family Journal. 2008;16(1):13-19.
- 10- Basharpour S. The effectiveness of cognitive processing therapy on the improvement of posttraumatic symptoms, quality of life, self esteem and marital satisfaction in the women exposed to infidelity. Family Counseling and Psychotherapy. 2012; 2(2):193-208 [Persian].
- 11- Zuckerman M. Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking: Cambridge university press; 1994.
- 12- Hwang H, Park S. Sensation seeking and smoking behaviors among adolescents in the Republic of Korea. Addictive Behaviors. 2015;45(13):239-44.
- 13- Smorti M. Sensation seeking and self-efficacy effect on adolescents risky driving and substance abuse. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2014;140:638-42.
- 14- Lalsz CB, Weigel DJ. Understanding the relationship between gender and extradyadic relations: the mediating role of sensation seeking on intentions to engage in sexual infidelity. Personality and Individual Differences. 2011;50(7):1079-83.
- 15- Ghamati AR. Quality of life through sensation seeking predict variables and sexual satisfaction between men and women have extramarital relations. The thesis for a master's degree in family counseling, Ferdowsi University of Mashhad, Faculty of Education and Psychology, 2012 [Persian].
- 16- Jeanfreau MM, Jurich AP, Mong MD. Risk factors associated with women's marital infidelity. Contemporary Family Therapy. 2014;36(3):327-32.
- 17- Modarresi F, Zahedian H, Hashemi Mohammad Abad S. The rate of marital fidelity and quality of love in divorce applicants with and without marital infidelity precedent. Armaghane Danesh. 2014;19(1):78-88 [Persian].
- 18- Zakie A, Karami J. Relationship of alexithymia, positive affect and negative affect with mental

- disorders. *Medical Journal of Tabriz University of Medical Sciences and Health Services*. 2013;35(4):38-45 [Persian].
- 19- Kuroki M. Opposite-sex coworkers and marital infidelity. *Economics Letters*. 2013;118(1):71-73.
- 20- Adamopoulou E. New facts on infidelity. *Economics Letters*. 2013;121(3):458-62.
- 21- Javidnia N. The relationship between personality characteristics and marital satisfaction in women are referred to the counseling center city Garmsar. Master's thesis in Psychology, Allameh Tabatabaie University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, 2013 [Persian].
- 22- Abdolmaleki M. Media, reflection and attitude to extramarital relationships (among couples aged 18 to 42 years old Qorveh). Master's thesis in Social Sciences, University of Al-Zahra, Faculty of Economics and Accounting, 2013 [Persian].
- 23- Medina J, Colin. Causes that take to Infidelity: an analysis by sex. *Acta De Investigacion Psicologica*. 2013;3(3):1271-279
- 24- Rauer AJ, Volling BL. The role of husbands' and wives' emotional expressivity in the marital relationship. *Sex Roles*. 2005;52(9-10):577-87.
- 25- Solstad K, Mucic D. Extramarital sexual relationships of middle-aged Danish men: attitudes and behavior. *Maturitas*. 1999;32(1):51-59.
- 26- Momeni Javid M, Shoakazemi M. The effect of couple therapy on the quality of life of couples affected by marital injuries in Tehran. *Journal of Research and Health*. 2011;1(1):54-63 [Persian].
- 27- Kajbaf M, Neshat DH, Khaloei G. A study of the relationship between sensation seeking and marital satisfaction. *Journal of Shahed University*. 2005;12(10):69-78 [Persian].
- 28- Patton JH. Sensation seeking. In V. S. Ramachandran (Ed). *Encyclopedia of Human Behavior*. San Diego: Academic Press, 2012.
- 29- Bakhshipour A, Dezhkam M. The validity and reliability of positive affect and negative affect scales. *Journal of Psychology*. 2003;9(4):351-65 [Persian].
- 30- Mohammadi N. The factor structure of state and trait forms of positive and negative affect scales. *Journal of Behavioral Sciences*. 2011;5(1):21-26 [Persian].
- 31- Abdullah Khalil AW. The mediating role of cognitive emotion regulation strategies on the relationship between positive and negative emotions and mental health. The thesis for a master's degree in Psychology. Tehran University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, 2014 [Persian].
- 32- Izard CE. Translating emotion theory and research into preventive interventions. *Psychological Bulletin*. 2002;128(5):796-824.
- 33- Lyubomirsky S, King L, Diener E. The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological Bulletin*. 2005;131(6):803-55.
- 34- Karukivi M, Tolvanen M, Karlsson L, Karlsson H. Is alexithymia linked with marital satisfaction or attachment to the partner? a study in a pregnancy cohort of parents-to-be. *Comprehensive Psychiatry*. 2014;55(5):1252-25.
- 35- Luminet O, Vermeulen N, Demaret C, Taylor GJ, Bagby RM. Alexithymia and levels of processing: Evidence for an overall deficit in remembering emotion words. *Journal of Research in Personality*. 2006;40(5):713-33.
- 36- Grynberg D, Chang B, Comeille O, Maurage P, Vermeulen N, Berthoz S, et al. Alexithymia and the processing of emotional facial expressions (EEEs): systematic review, unanswered questions and further perspectives. *PLOS ONE*. 2012;7(8):e42429.
- 37- Shaye A. Infidelity in dating relationships: do big five personality traits and gender influence infidelity?: Alliant International University, Los Angeles; 2009.
- 38- Peluso PR. *Infidelity: A practitioner's guide to working with couples in crisis*: New York: Routledge; 2007.
- 39- Humphreys TP, Wood LM, Parker JD. Alexithymia and satisfaction in intimate relationships. *Personality and Individual Differences*. 2009;46(1):43-47.
- 40- Sharyati M, Ghamarani A, Solati Dehkordi S, Abbasi Molid H. The study of relationship between alexithymia and sexual satisfaction among female married students in Tabriz University. *Jornal of Family Research*. 2010;6(1):59-70 [Persian].

- 41- Zuckerman M, Eysenck S. B, & Eysenck, HJ. Sensation seeking in England and America: Cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 1978; 46(1), 139-149.
- 42- Besharat M. Psychometric characteristics of persian version of the Toronto alexithymia scale-20 in clinical and non-clinical samples. *Iranian Journal of Medical Sciences*. 2015;33(1):1-6 [Persian].
- 43- Watson D, Clark LA, Tellegen A. Development and validation of brief measures of positive and negative affect: the panas scales. *Journal of Personality & Social Psychology*. 1988;54(6) 1063-70.
- 44- Salmani B, Hasani J, Arianna KE. Evaluating the role of personality traits. *Consciousness, Agreeableness and Sensation Seeking In Risk Behaviors*. 2014;16(1):1-10 [Persian].
- 45- Mehrabi A, Kajbaf M, Azizullah M. Predict risky behaviors based on sensation seeking and demographic factors in students of Isfahan University. *Psychological Studies*. Faculty of Education and Psychology University of Al-Zahra. 2010;6(2):1-17 [Persian].
- 46- Hittner JB, Swickert R. Sensation seeking and alcohol use: A meta-analytic review. *Addictive Behaviors*. 2006;31(8):1383-401.
- 47- Schimmack U, Radhakrishnan P, Oishi S, Dzokoto V, Ahadi S. Culture, personality, and subjective well-being: integrating process models of life satisfaction. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2002;82(4):582-93.
- 48- Johnson W, Krueger RF. How money buys happiness: genetic and environmental processes linking finances and life satisfaction. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2006;9(4):680-91.
- 49- Vanheule S, Desmet M, Meganck R, Bogaerts S. Alexithymia and interpersonal problems. *Journal of Clinical Psychology*. 2007;63(1):109-17.